

Motion till riksdagen 2021/22:915

av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V)

Sänk riksdagsledamöternas arvoden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagsstyrelsen bör återkomma med förslag om att binda nivån på riksdagsledamöternas grundarvode till 100 procent av ett prisbasbelopp per månad, och detta tillkännager riksdagen för riksdagsstyrelsen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagsstyrelsen bör utreda hur de extra ersättningar som finns för uppdrag direkt knutna till riksdagsarbetet kan avskaffas, och detta tillkännager riksdagen för riksdagsstyrelsen.

Riksdagsledamöternas arvoden

Att bli vald till riksdagsledamot är ett av de finaste uppdragen som finns. Riksdagsledamöter ska vara representativa både för sitt parti och dess ståndpunkter och för folket. Jämfört med de flesta inom väljarkåren har riksdagsledamöterna mycket höga månadsarvoden. Det riskerar att skapa en förtroendeklyfta mellan de folkvalda ledamöterna och de människor de representerar.

Sedan 1998 har grundarvodet ökat från 30 300 kronor till 69 900 kronor per månad efter den senaste höjningen i januari 2021. Att arvodet höjdes med 1 500 kronor i månaden mitt under covid-19-pandemin när många förlorar sina arbeten och småföretagare går i konkurs är extra uppseendeväckande. I dag är många tacksamma om de har kvar sitt jobb över huvud taget. Av dem som mist sitt jobb, blivit permitterade eller får sjukersättning har många svårt att få det att gå ihop i slutet av månaden. Riksdagsledamöterna tillhörde redan innan pandemin den grupp högavlönade i samhället som tjänat mest på den tidigare borgerliga regeringens klasspolitik eftersom jobbskatteavdragen har gett dem tusentals kronor extra per månad. Vidare togs värnskatten bort efter årsskiftet 2019/20 vilket har inneburit en ytterligare skattelättnad för riksdagsledamöter.

Det finns dock starka argument för att arvodet ska vara förhållandevis högt. Ett någorlunda högt arvode minskar risken för att möjliga ledamöter avstår från att kandidera till riksdagen p.g.a. att det skulle innebära en inkomstminskning. Vidare ska lagstiftare i Sveriges högsta beslutande politiska organ vara omutbara, dvs. inte kunna påverkas ekonomiskt för att fatta beslut i en viss riktning. Det är den egna övertygelsen och partiets politik som ska avgöra den enskilda ledamötenas olika ställningstaganden, inte ekonomiska överväganden.

Vänsterpartiet föreslår att nivån på arvodet fastställs till ett prisbasbelopp per månad, vilket år 2021 är 47 600 kronor. Även om detta är långt utöver vad majoriteten av landets väljare tjänar så vore det en klart rimligare nivå på arvodet som samtidigt tillgodoser argumenten enligt ovan. Att knyta arvodet till prisbasbeloppet har också den fördelen att arvodet inte skulle vara föremål för ständig diskussion och nya årliga beslut. Vidare skulle administrationen förenklas och kostnaden för staten minska.

Den uppskattade kostnaden för riksdagsledamöternas arvoden uppgår för år 2021 till cirka 400 miljoner kronor. Att i stället minska arvodet från dagens 69 000 kronor till prisbasbeloppet minskar den totala kostnaden med cirka 130 miljoner kronor till 270 miljoner kronor (riksdagens utredningstjänst, RUT, dnr 2021:305).

Riksdagsstyrelsen bör återkomma med förslag om att binda nivån på riksdagsledamöternas grundarvode till 100 procent av ett prisbasbelopp per månad. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge riksdagsstyrelsen till känna.

Riksdagsledamöternas ersättningar

Vänsterpartiet anser att de extra ersättningar som finns för olika uppdrag direkt knutna till riksdagsarbetet är onödiga utgifter för staten. En ledamot som är ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har ett tillägg på 20 procent och vice ordföranden ett tillägg på 15 procent.

Efter valet hösten 2018 valde flera av riksdagens utskott och EU-nämnden att tillsätta andre och tredje vice ordförande. Vänsterpartiet anser att denna utvidgning av antalet vice ordförande har inneburit en onödig kostnadsökning för staten. Enheten ledamotsadministration och ekonomienheten inom Riksdagsförvaltningen har gjort en beräkning av hur mycket högre kostnaderna, i dagsläget, blir per månad med 25 vice ordförande jämfört med, som tidigare, 16 vice ordförande. Inklusiva sociala avgifter blir merkostnaden cirka 1 500 000 kronor per år (RUT, dnr 2021:305).

Det finns också fasta tillägg för ledamöter som har andra uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, exempelvis riksdagsstyrelsen och nämnderna under riksdagen. De extra ersättningarna utges för att kompensera för att uppdraget är särskilt arbetskrävande. Det är dock fullt möjligt för partierna att fördela arbetet inom riksdagsgruppen så att de ledamöter som har dessa uppdrag avlastas när det gäller andra delar av riksdagsuppdraget. Det är därför rimligt att ersättningar för uppdrag direkt knutna till riksdagsarbetet avskaffas.

Riksdagsstyrelsen bör utreda hur de extra ersättningar som finns för uppdrag direkt knutna till riksdagsarbetet kan avskaffas. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge riksdagsstyrelsen till känna.

Mia Sydow Mölleby (V)

Gudrun Nordborg (V)

Linda Westerlund Snecker (V)

Jon Thorbjörnson (V)

Jessica Wetterling (V)